

۲۷ مقاله

فرش دست‌باف

هنر و صنعت فرش - قالی‌بافی ایرانیان

نویسنده: احمد دانشگر

انتشارات جهان‌تاب

دانشگر، احمد، ۱۳۱۲ -

هنر و صنعت فرش هنر قالی بافی ایرانیان: نقش شعرگونه‌ها در فرش
دست‌باف / نویسنده احمد دانشگر. — تهران: جهان‌تاب، ۱۳۸۴.

ص ۱۶۸

ISBN :964-8247-19-6

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. قالی و قالیبافی — ایران. ۲. قالی و قالیبافی — ایران -- طراحی. ۳. قالی و

قالیبافی — ایران — شعر. الف. عنوان.

۷۴۶/۷۹۵۵

NK۲۸۰۹/الف/۲۳

۲۰۹۴۶ - ۸۳م

کتابخانه ملی ایران

توضیح طرح روی جلد:

طراحی و رنگ‌آمیزی و نظارت بافت: ایران - اصفهان - اکبر مهدی‌نی

انتشارات جهان‌تاب

نام کتاب: هنر و صنعت فرش / هنر قالیبافی ایرانیان

نویسنده: احمد دانشگر

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: مؤسسه خدمات فرهنگی جهان‌فارس؛ ۶۶۹۶۵۳۲۲

طرح جلد: مریم‌السادات جهان‌تاب

نوبت چاپ: اول؛ ۱۳۸۴

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: نشاط

قیمت: ۱۴۰۰ تومان

ISBN: 964-8247-19-6

شابک: ۹۶۴-۸۲۴۷-۱۹-۶

دفتر فروش: نشر جهان‌تاب؛ تهران، تلفن: ۷۷۹۳۱۲۵۷ - ۶۶۹۶۵۳۲۲

فهرست

صفحه	عنوان
۵	سرآغاز.....
۷	گل باغ هنر.....
۹	نقش شعر گونه‌ها در فرش بافی سنتی مردم ایران، نگرش (۱).....
۱۵	نقش شعر گونه‌ها در فرش بافی سنتی مردم ایران، نگرش (۲).....
۲۱	فرش پازیریک، نگرش (۱).....
۲۵	فرش پازیریک، نگرش (۲).....
۳۳	هنر برجسته بافی در فرش دست باف ایران، نگرش (۱).....
۴۳	هنر برجسته بافی در فرش دست باف ایران، نگرش (۲).....
۴۹	طبقه‌بندی طرح‌های فرش ایران.....
۶۱	دانش فرش بافی.....
۶۵	تأثیر آموزش دانشگاهی رشته فرش بافی.....
۷۱	هنر ایرانیان.....
۷۵	دوران‌های تاریخی فرش بافی مردم ایران.....
۸۱	فرهنگ فرش دست باف.....
۷۷	سنت‌های پسندیده.....
۹۵	فرش ایران.....
۱۰۵	پهنه ی قالی.....
۱۰۷	تبدیل دارهای افقی به عمودی.....
۱۱۱	موقعیت جهانی فرش ایران.....

صفحه	عنوان
۱۱۹	نحوه عمل مراکز علمی
۱۲۳	فرش عشایری ایران
۱۲۷	حماسه فرش باف
۱۲۹	شیوه‌های مدیریت
۱۳۵	نقش شرکت‌ها و اتحادیه‌های تعاونی فرش
۱۴۱	بازار و بازاریابی
۱۴۷	رایانه
۱۵۵	مرحوم استاد سیدرضا خشکنایی و یک عمر خدمت به هنر فرش بافی
۱۵۷	نگاره‌های سنتی اسلامی در فرش ایران

به نام توانای راستین

سرآغاز

هر روز ز عشق تو به حالی دگرم
وز حسن تو در بند جمالی دگرم
تو آیت حسن را جمالی دگری
من آیت عشق را کمالی دگرم
مولوی

سرمایه ارجمند فرش دست‌باف با همه رمز و رازهای آشکار و نهفته آن نه به سادگی فراهم گردیده بلکه حاصل دسترنج مردمی ست عشایری و روستایی محروم که با کم و زیاد زندگی خود ساخته در نگاه‌داشت این دانش و هنر پنهان خویش صمیمانه و بی‌ریا کوشیده‌اند.

این کوشش طی نسل‌ها و از عهد فرش‌پازیریک یعنی دو هزار و پانصد سال پیش تا امروز ادامه داشته و فرش ایران از صورتی ابتدایی به گونه‌ای که امروز هر قطعه آن زینت بخش موزه‌ای بزرگ و جهانی ست درآمده است.

بانیان این عصاره هنر جهانی به گونه‌ای که هنر شناسان و پژوهشگران معتقداند کار خود را در جهت تداوم بخشی و پای‌داری آن بخوبی انجام داده‌اند. پس چگونه است که این هنر ارزشمند آن گونه که باید بر اوراق کتاب‌ها ثبت نگردیده و به صورت دانشی مستقل مورد تحقیق و طبقه‌بندی و ثبت و ضبط قرار نگرفته است.

اگر تحقیقی در این مورد شده و اثری از نتایج این پژوهش‌ها ثبت نگردیده مرهون تلاش افرادی غیرایرانی است که به حسن نیت یا غیر آن بدین اقدام دست یازیده‌اند. پاسخ آشکار است! پژوهشگران و اندیشمندان ما در این باره کم‌کاری کرده‌اند.

اینک جای خوشبختی ست که طی نزدیک به ربع قرن گذشته پژوهشگران ما با اذعان بر کم‌کاری گذشتگان در راه دانشی کردن هنر و صنعت فرش دست‌باف ملت خویش همتی

قابل تقدیر گماشته‌اند و پیرامون ظرایف این دست‌باف به مطالعه و تحقیق و ثبت و ضبط نتایج کار خود مبادرت نموده‌اند.

بدون شک کوتاه‌ترین راه در این باره توسعه دانش فرش‌بافی ست. این دانش را از طریق ثبت و ضبط ظرایف فنون مختلف آن باید نگاه داشت و سعی بر توسعه آن داشت و بدین طریق به جهانیان نشان داد که دانش نهفته‌ای را که طی قرن‌ها از میان عامه مردم ما برخاسته و سینه به سینه به ما رسیده، اینکه بدین‌گونه پای‌دار خواهیم ساخت دست‌های توانای هنرمندان و نیز پژوهشگران و صاحبان صنایع فرش را می‌فشاریم.

گویند رمز عشق مگویند و مشنوند	مشکل حکایتی ست که تقریر می‌کنند
تشویش وقت پیر مغان می‌دهند باز	این سالکان نگر که چه با پیر می‌کنند
صد ملک دل به نیم نظر می‌توان خرید	خوبان در این معامله تقصیر می‌کنند
قومی به جد و جهد نهادند وصل دوست	قومی دگر حواله به تقدیر می‌کنند...

حافظ

و کلت الی المحبوب

احمد دانشگر

۱۳۸۳